

vergadering **C78 – FIN4**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 15 januari 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de op het Overlegcomité van 19 december 2012 gemaakte afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten met betrekking tot de verhoogde bijdrage voor ambtenarenpensioenen

- 527 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het uitblijven, op het Overlegcomité, van een akkoord over een hogere responsabiliseringsbijdrage van de gewesten en gemeenschappen voor de financiering van de ambtenarenpensioenen

- 528 (2012-2013)

3

■

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de op het Overlegcomité van 19 december 2012 gemaakte afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten met betrekking tot de verhoogde bijdrage voor ambtenaren-pensioenen

- 527 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het uitblijven, op het Overlegcomité, van een akkoord over een hogere responsabiliseringsbijdrage van de gewesten en gemeenschappen voor de financiering van de ambtenaren-pensioenen

- 528 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, collega's, er liggen drie communautaire dossiers op tafel die een grote impact zullen hebben: de responsabiliseringsbijdrage van de regionale overheid in verband met de pensioenen, de usurperende bevoegdheden en de zesde staatshervorming.

Collega's, het is niet de bedoeling om de discussie die we al uitgebreid hebben gevoerd tijdens de begrotingsbesprekingen, hier opnieuw te voeren. De standpunten zijn gekend. De oppositie is van mening dat de Vlaamse begroting onvoldoende is voorbereid op die drie budgettaire uitdagingen. Het Rekenhof deelt die mening.

Het dossier met de kleinste budgettaire impact, maar dat wel is opgenomen in de begroting 2013, is dat van de pensioenbijdrage. Er is 62 miljoen euro uitgetrokken. Samen met de 7 miljoen euro die al sinds jaar en dag wordt betaald, betekent dat dat er in 2013 69 miljoen euro is vastgelegd als bijdrage van Vlaanderen voor de pensioenen van Vlaamse ambtenaren.

Minister, de bedragen zijn afgestemd op een nota van mei 2012 van het Overlegcomité en zijn in toepassing van de Bijzondere Wet van 2003. We leren uit die nota trouwens dat de bedragen snel kunnen oplopen: 69 miljoen euro dit jaar, 76 miljoen euro volgend jaar, in 2020 zou het al over 138 miljoen euro gaan, en in 2030 over 257 miljoen euro.

Het dossier sleept al een tijdje aan. Aan de basis van het probleem ligt artikel 87, paragraaf 3, van de Bijzondere Wet van 1980, die stelt dat deelstaten hun eigen tewerkstellings-, loon- en aanwervingspolitiek kunnen voeren. Datzelfde artikel stelt dat het pensioen geregeld wordt door de federale overheid. Sinds 2002 betaalt Vlaanderen 7.104.000 euro. De Bijzondere Wet van mei 2003 bepaalt een berekeningswijze voor die responsabiliseringsbijdrage. Diezelfde wet stelt dat er in de loop van het jaar 2003 nieuwe bepalingen zouden komen, waarbij de responsabiliseringsbijdrage zou worden geëvalueerd. Bij gebrek aan een akkoord sinds 2002 betekent dat dat er in Vlaanderen elk jaar 7 miljoen euro wordt overgedragen.

Ook in 2012 kon geen overeenstemming worden gevonden over die bepalingen van de Bijzondere Wet van 5 mei 2003, en evenmin over de aanpassingen van de berekeningswijze. Er is wel een werkgroep over opgericht. Op 4 juli vorig jaar gaf minister-president Peeters aan dat die werkgroep snel bijeen zou komen. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag van 24 juli bleek echter dat die nog niet bijeen was gekomen.

Het dossier kwam vervolgens een klein beetje in een stroomversnelling. Het werd besproken in de plenaire vergadering van 7 november laatstleden, naar aanleiding van de discussie tussen de federale pensioenminister De Croo en minister-president Peeters. De Croo stelde dat het dossier meerdere malen was besproken na de zomer, minister-president Peeters zei dat er enkel wat was gemaaild en dat het overleg zo goed als stilgevallen was.

Op 19 december is het dossier opnieuw besproken op het Overlegcomité, maar naar we begrepen hebben, werd er opnieuw geen overeenstemming gevonden. Ondertussen hebben we wel al de notulen van het Overlegcomité, en daaruit blijkt dat goedkeuring werd gehecht aan het KB dat de responsabiliseringsbijdrage van 2012 vastlegt op het niveau van 2002, zijnde 7.104.000 euro voor Vlaanderen, 8,4 miljoen euro voor de Franse Gemeenschap, 519.000 euro voor Wallonië, 108.000 euro voor de Duitstalige Gemeenschap en 75.500 euro voor Brussel.

Die notulen geven ook aan dat de deelstaten wel al bedragen gereserveerd zouden hebben voor 2012. Voor Vlaanderen gaat het om 54 miljoen euro. Samen met de 7 miljoen euro die betaald zal worden in 2012, is voor de bijdrage 2012 dus een budget van 61,5 miljoen euro uitgetrokken, wat overeenstemt met het bedrag dat in de notulen wordt vermeld.

Minister, kunt u de bespreking op het Overlegcomité van 19 december toelichten? Welke voorstellen werden er besproken? Welke standpunten werden er vertolkt door de respectieve partijen? Wat waren de knelpunten die ervoor gezorgd hebben dat we opnieuw geen akkoord hebben? Wat heeft een akkoord verhinderd?

Kunt u de beslissingen van 19 december 2012 toelichten? Om welke redenen werden bedragen gereserveerd? Ik meen mij te herinneren, minister, dat u naar aanleiding van de bespreking van de tweede begrotingscontrole 2012 hebt aangegeven dat er in 2012 niets extra's werd uitgetrokken voor de verhoogde pensioenbijdrage, om de eenvoudige reden dat er geen akkoord was, en dat er eventueel buffers zouden worden aangesproken, mocht het alsnog tot een akkoord komen over die 61,5 miljoen euro.

Minister, hoe werd de reservering van 54,4 miljoen euro in de begroting 2012 opgevangen? We hebben nog altijd geen eindcijfers. Misschien kunt u daar wat toelichting bij geven.

Hoe moet het nu verder? Wat is de verdere timing in dit dossier? Welke afspraken worden er gemaakt om ook de komende jaren op een correcte manier onze bijdrage aan die Vlaamse pensioenen te leveren?

De heer Eric Van Rompuy: Collega's, mijn vraag heeft betrekking op hetzelfde onderwerp. Die vergadering van het Overlegcomité vond tijdens onze laatste vergadering plaats. Daar is geen akkoord bereikt tussen de Federale Regering en de deelstaten. Het ging over in totaal 90 miljoen euro, waarvan 54,4 miljoen euro voor Vlaanderen. Er is geen akkoord, dus de deelstaten zullen niet meer moeten betalen dan de vorige jaren. De heer Vereeck wees er al op dat de minister-president heeft verklaard dat dit eigenlijk al is gereserveerd in de begroting. De deelstaten zouden een bedrag gelijk aan de verhoging hebben gereserveerd in de begroting 2012.

Minister, welke bedragen zijn hiervoor gereserveerd? Wie is er verantwoordelijk voor dat er geen akkoord is bereikt? Dit is immers vreemd. U hebt dat zo dikwijls aangekaart. Is Vlaanderen verantwoordelijk? Is het Wallonië? Is het Brussel? Is het de federale overheid?

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Ik heb een aanvullende vraag. Is de clash die is ontstaan mee het gevolg van de impasse met betrekking tot het sluiten van een akkoord over het Stabiliteitspact? Minister, we hebben u gehoord in deze commissie. Nadien hebben we ook de minister-president erover gehoord. Volgens u was er absoluut geen akkoord. Bij de minister-president was het niet helemaal duidelijk welke richting het uit ging. Ik heb de indruk dat er een absolute malaise ontstaat in dat Overlegcomité over dit soort dossiers. Heeft dit ook iets te maken met het ontbreken van een akkoord over het Stabiliteitspact, en komt dat er nog aan?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik was uiteraard niet aanwezig op de vergadering van het Overlegcomité: ik was immers in dit parlement. De vergadering vond plaats op 19

december, in de voormiddag. Ik was vanaf 9 uur in het parlement voor de bespreking van de opmaak van de begroting 2013. Ik heb verslag gekregen, ook van de minister-president, over de besprekingen die toen hebben plaatsgevonden. Een van de agendapunten was inderdaad een nota van 17 december 2012 van de federale overheid, met de stand van zaken in deze materie. Daarvan is akte genomen.

Zoals bij voorgaande gelegenheden heeft de Vlaamse overheid, zo heeft men me gezegd, uiteraard opnieuw het standpunt ingenomen principieel geen bezwaar te hebben tegen meer responsabilisering, maar daar wel voorwaarden aan te koppelen. We vinden immers dat meer geld betalen ook moet betekenen dat we meer de inhoud mogen bepalen. Zo vinden we dat elke gemeenschap en gewest, of, technischer gezegd, elke van de in artikel 2 van de Bijzondere Wet van 5 mei 2003 bedoelde overheden, de bevoegdheid heeft om zelf de minimumleeftijd te kunnen bepalen waarop de personeelsleden een vervroegd ouderdomspensioen kunnen krijgen. Dat is een eerste voorwaarde, die we vroeger al hebben gesteld en die blijkbaar is herhaald op 19 december.

De tweede voorwaarde is dat er een correctiemechanisme op die responsabiliseringsbijdrage moet zijn, die rekening houdt met de mate waarin de gewesten en gemeenschappen erin slagen om hun personeelsleden langer aan het werk te houden dan de minimumleeftijd die de Federale Regering heeft bepaald. Onze filosofie is dat er sprake moet zijn van een responsabilisering. Als wij ervoor kunnen zorgen dat onze ambtenaren langer werken dan de minimumleeftijd die de federale overheid vooropstelt, dan zou dat een positief effect moeten hebben op onze responsabiliseringsbijdrage.

Afgezien daarvan is op 19 december enkel het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de bedragen van de responsabiliseringsbijdrage voor het jaar 2012 formeel goedgekeurd. Mijnheer Vereeck, zoals u zei, zijn die bedragen identiek aan de bedragen van de vorige jaren, met 7,1 miljoen euro ten laste van de Vlaamse Gemeenschap. Net zoals in de voorgaande jaren, zo meldt men me, was er opnieuw geen overeenstemming over de verhoogde responsabiliseringsbijdrage. Mijnheer Van Rompuy, u vraagt wie schuldig is. Wij stellen voorwaarden. Men gaat daar niet meteen op in. Ook collega's van de andere gemeenschappen gaan niet zomaar akkoord met een verhoogde bijdrage. Daarom heeft de federale overheid toen gesuggereerd dat de gewesten en de gemeenschappen het bedrag van de voorziene verhoging in 2012 zouden reserveren. Geen van de gewesten en gemeenschappen heeft daar een negatieve houding tegen aangenomen, zo zegt men me. Behalve dat aspect werden er geen concrete afspraken gemaakt tussen de federale overheid en de deelstaten. De te betalen responsabiliseringsbijdrage voor 2012 is uiteindelijk dus niet verhoogd, en dat verhoogde bedrag werd in 2012 dus ook niet betaald. Enkel dat bedrag van 7,1 miljoen euro werd betaald.

Wat zullen de budgettaire gevolgen zijn voor de komende jaren? Dat is natuurlijk opnieuw afhankelijk van wat er daadwerkelijk zal worden besproken, van de snelheid waarmee dat zal worden besproken met de federale overheid en van de snelheid waarmee de federale overheid daarin het initiatief neemt. In de nota van 17 december werd becijferd hoeveel de bijdragen tot en met 2015 zouden bedragen, indien de Bijzondere Wet van 5 mei 2003 zou worden toegepast. Ik zal nu niet dieper ingaan op het al dan niet delen van die berekeningswijze. Ik stel vast dat de Vlaamse bijdrage matig zou stijgen in de periode tot 2015, volgens wat daar voorlag.

Hoe dan ook hebben wij, anticiperend op verder overleg met de federale overheid over die verhoging van de responsabiliseringsbijdrage, ondertussen in de begroting 2013 het tot 62 miljoen euro verhoogde bedrag opgenomen. Dat weet u. Het gaat dus over de 7 miljoen euro die er al was, plus de 54,4 miljoen euro van de verhoging. Zoals daarnet gesteld, zal een eventuele benutting afhangen van de vooruitgang met betrekking tot de afspraken die er in de werkgroep van 4 juli 2012 zou moeten komen.

In de begroting 2012 is dat, zoals ook de minister-president heeft gesteld, aan te rekenen op andere buffers. Zo hebben wij onder meer de Rekendecreetbuffer altijd gezien als een

mogelijkheid, ondertussen wetend dat die niet echt zou moeten worden benut voor aanpassingen van het Rekendecreet. We zouden die buffer dus kunnen gebruiken voor die pensioenbijdrage. Dat bedrag van 60 miljoen euro staat gereserveerd op het begrotingsartikel CB0/1CB-X-2-Z/PR voor die verhoogde pensioenbijdrage. Ik denk dat de Vlaamse Regering daarmee de afspraken en suggesties die op de vergadering van het Overlegcomité van 1 december zijn gedaan, correct en loyaal heeft doorgevoerd. Het is dus niet alleen volgens de letter, maar ook volgens de geest dat we dat surplus van 54,4 miljoen euro niet hebben uitgegeven in 2012.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het formele standpunt van de Vlaamse Regering was natuurlijk al bekend: u bent principieel bereid die verhoogde bijdrage te betalen, op voorwaarde dat u meer zeggenschap krijgt over bepaalde aspecten van het statuut van die ambtenaren. Wij steunen u in die houding: betalen is inderdaad ook bepalen.

We hopen natuurlijk wel dat er snel kan worden geland in dat dossier. Ik heb het geplaatst in een reeks van drie communautaire facturen die op tafel liggen. Het lijkt me belangrijk dat er snel duidelijkheid komt over de budgettaire gevolgen ervan. Uit uw toelichting maak ik dus ook op dat de onderhandeling blokkeert op het principe dat betalen bepalen is. U hebt bepaalde eisen op tafel gelegd. Die zijn niet gehonoreerd. Nog liever dan ze te honoreren, wil de federale staat die 54 miljoen euro mislopen.

Voorzitter, als ik mag, wil ik ook nog even van de gelegenheid gebruik maken om erop te wijzen dat er nog zo'n dossier is dat zich dit jaar helemaal zal ontwikkelen, namelijk dat van de usurperende bevoegdheden. Ook met betrekking daartoe is het onduidelijk wat de potentiële impact is. Dat ligt ook al wel een tijdje op tafel. Ook ter zake hebt u twee voorwaarden gesteld. In het pakket mogen er niet stoemelings bevoegdheden mee worden doorgesluisd die eigenlijk tot de zesde staatshervorming behoren. Ook neemt u de vastleggingen van de federale overheid niet over. Is er meer informatie daarover? Wat is de stand van zaken? Is er nog overleg geweest daarover? Hebt u zelf nog initiatieven genomen? Minister Reynders heeft trouwens ook nog eens gepleit voor een nieuw initiatief. Zijn er nieuwe stappen gezet in dezen? Kortom, bestaat de mogelijkheid om snel duidelijkheid te hebben over de budgettaire implicaties hiervan?

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik heb gewoon een kleine kanttekening. Ik vind ook wel dat betalen bepalen is, maar laten we dan ook mee bepalen volgens de verhoudingen waarin we betalen. Men mag niet overdrijven. Heel wat personeelsbeslissingen die de gewesten in het verleden hebben genomen, ook wat hun ambtenaren betreft, hebben die gewesten autonoom genomen, maar ze hadden wel budgettaire gevolgen voor de pensioenlasten.

We moeten dat in overleg doen. Daarover ben ik het met u eens. Ik vind echter wel dat wij omgekeerd zelden de federale overheid hebben betrokken bij het personeelsbeleid, terwijl de pensioenlasten wel voor de federale overheid waren.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Sannen, ik denk dat dit in verhouding is. Als we bijdragen voor de pensioenen, dan is het logisch dat we ook kunnen bepalen wanneer iemand met vervroegd pensioen kan gaan. Als ter zake responsabiliserend wordt gewerkt en we presteren beter dan de voorziene minimumleeftijd, dan heeft dat zijn effect. Anders zouden we moeten vinden dat men des te sneller met pensioen moet gaan. We betalen dan ons deeltje, en dat is het dan. Het is voor iedereen nuttig dat mensen langer aan het werk blijven. Dat is de strategie die we hanteren tegenover de privésector, maar dus ook tegenover de overheid. Dat lijkt me logisch. Het is niet zo dat wij vinden dat we heel het pensioen moeten betalen. We hebben twee voorwaarden gesteld, die ik heel gematigd vind. Heel de Vlaamse Regering heeft dat gedaan. Dat lijkt me dus in verhouding.

Ik begrijp wat u zegt. Dat is op veel vlakken zo. Federaal genomen maatregelen brengen kosten voor Vlaanderen met zich mee. Er zijn nog altijd Vlaamse maatregelen die federaal voor kosten zorgen. Dat is de onvolmaaktheid van onze staatshervorming, veronderstel ik. Dat is het gebrek aan homogene bevoegdheidspakketten. Dat is een hele discussie die we ten gronde kunnen voeren. Men kan niet zeggen dat dit voor het ene moet, en niet voor het andere. Misschien moet men ooit wel eens helemaal opnieuw beginnen, maar daar zijn we nu niet aan toe.

Mijnheer Vereeck, over de usurperende bevoegdheden is er nog geen gesprek geweest. De gesprekken bloeden ook dood omdat er geen voorstellen van de federale overheid komen. Er zijn bedragen genoemd, maar tot nu toe heeft de federale overheid nooit eensgezind een lijst voorgelegd. Voor mij en voor de Vlaamse Regering blijft het natuurlijk de bevoegdheid van de federale overheid om te beslissen waar ze schraapt. Daarna is het aan ons om te bekijken of we binnen ons beleid dan iets moeten doen, om te bekijken wat we misschien in de plaats moeten schrappen. Dat is dan echter een discussie over het beleid dat we in Vlaanderen willen voeren.

U hebt gelijk: we zijn niet van plan om verbintenissen op lange termijn die de federale overheid op zich heeft genomen, zomaar over te nemen. Ook daar is er een koppeling tussen betalen en beleid voeren, zeker als dat dan wordt geschrapt. Als de federale overheid iets wil schrappen, dan is de federale overheid daarvoor bevoegd. We laten ons daar niet mee opzadelen. Als de federale overheid een beslissing heeft genomen, dan is het aan ons om te bekijken of we daarvoor in extra geld moeten voorzien en waar we dat geld zullen halen, als we vinden dat dit er moet zijn.

Er is echter nog altijd geen voorstel geformuleerd. Ik weet niet of daarover nu eensgezindheid wordt gevonden binnen de Federale Regering. We hebben geen nieuwe berichtgeving daarover. Het is ook aan de federale overheid om de gesprekken in de werkgroep van 4 juli 2012 opnieuw op te starten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■